

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ»

(для студентів I курсу денної і заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки **6.140103 «ТУРИЗМ»**, галузі знань **1401 «Сфера обслуговування»**)

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Географія туризму» (для студентів I курсу денної і заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6. 140103 «ТУРИЗМ», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: М. М. Покоloodна, І. Л. Полчанінова. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 35 с.

Укладач: к. геогр. наук, доцент М. М. Покоloodна, І. Л. Полчанінова

Рецензент. к.е.н. доц. І. Б. Андренко

Рекомендовано кафедрою Туризму і готельного господарства
протокол № 1 від 28.08.2011 р.

© М. М. Покоloodна, І. Л. Полчанінова, ХНАМГ, 2012

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Програма навчальної дисципліни	6
1.1 Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	7
1.3 Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4 Рекомендована основна навчальна література	8
1.5 Анотація програми навчальної дисципліни	8
2. Робоча програма навчальної дисципліни	10
2.1 Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	10
2.2 Зміст навчальної дисципліни	11
2.2.1 Розподіл часу за модулями і змістовими модулями	16
2.2.2 План лекційного курсу	16
2.2.3 План практичних (семінарських) занять	17
2.2.4 Індивідуальне навчально-дослідне завдання (контрольна робота)	18
2.3 Самостійна робота студентів	21
2.4 Система контролю знань студентів	30
2.5 Інформаційно-методичне забезпечення	33

Вступ

На початку третього тисячоліття туризм перетворився на могутнє соціально-економічне і політичне явище, що значно впливає на світовий устрій і політику не тільки за кордоном, а і в Україні. Туризм розвивається як система, яка надає усі можливості для ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними і релігійними цінностями різних країн і народів світу і дає прибуток в скарбницю держави. Туристська індустрія безпосередньо взаємодіє з більшістю інших галузей економіки, в тому числі промисловість, сільське господарство, будівництво, транспорт, страхування, зв'язок, торгівлю, харчування, культуру, мистецтво, і стимулює їх розвиток.

Разом зі зростанням кількісних показників істотно змінюються і якісні показники туризму які характеризуються появою нових трендів. Однією з головних особливостей розвитку туризму є нерівномірний розподіл туристських потоків по різних регіонах і країнах світу. Саме тому вимоги роботодавців до компетентності своїх працівників в царині географії туризму та туристичного ресурсознавства постійно зростають.

Географія туризму визначається як галузь географічних знань і навчальна дисципліна про просторово-часові закономірності функціонування туризму як суспільного явища.

Навчальна дисципліна «Географія туризму» належить до циклу фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки і є основною ізографічною дисципліною для студентів, що здобувають базову вищу освіту за напрямом підготовки 6.140103 «ТУРИЗМ».

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни спирається на географічні знання базової середньої освіти. Вивчення дисципліни «Географія туризму» тісно пов'язано з усіма дисциплінами географічного блоку, а також буде сприяти більш якісному освоєнню студентами напряму підготовки «Туризм» комплексу фахових дисциплін з організації галузі, менеджменту і маркетингу в туризмі. Нормативні дисципліни, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: ФПНЗЕП 5. Географія туризму (Туристське країнознавство), ПП 1.1.Рекреаційні комплекси, ПП 1.2. Організація туризму (Основи туризмознавства), ПП 1.2. Організація туризму (Туроперейтинг) та дисципліни варіативної частини – Історія туризму, Рекреалогія, Туристичні ресурси України.

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно до вимог галузевого стандарту вищої освіти МОН України (Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, напряму підготовки 6.140103 “Туризм”, галузі знань 1401 “Сфера обслуговування”, 2010 р.) на базі освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки бакалавра. Форма підсумкового контролю – іспит.

При вивченні дисципліни «Географія туризму» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом та обсягом кожного

змістовного модуля, формами та методами навчання, з усіма видами та методами контролю знань та методикою оцінювання знань.

Тематичний план навчальної дисципліни «Географія туризму» складається з одного модуля, який логічно пов'язує три змістових модуля за змістом та взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота студента, контрольні заходи.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Мета, предмет та місце дисципліни

Метою дисципліни «Географія туризму» є отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного ресурсознавства, формування фазового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу.

Завданням вивчення дисципліни «Географія туризму» є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань:

- ♦ теоретико-методологічних засад географії туризму,
- ♦ особливостей методології та методики проведення географічних досліджень у сфері туризму,
- ♦ туристичного ресурсознавства та застосуванні регіонального підходу до географічної характеристики природних та культурно-історичних ресурсів туризму,
- ♦ комплексної географічної характеристики спеціалізованих видів туризму, що виступають інформаційною базою для формування програм перебування туристів, розробки спеціальних турів та умовою розвитку програмного туризму.

Результатом вивчення дисципліни «Географія туризму» стають компетенції майбутніх фахівців туризму професійно оперувати географічною інформацією стосовно визначення атрактивності туристичних ресурсів та оцінки туристичного потенціалу країн і регіонів на предмет розвитку спеціальних видів туризму, також використовувати її в практичній роботі щодо формування конкурентоспроможного туристичного продукту та підвищення якості туристичного обслуговування споживачів.

«Географія туризму» є нормативною дисципліною підготовки бакалавра з напрямку підготовки 6.140103 «ТУРИЗМ», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» і виноситься на державну атестацію. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця.

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
-	Туристське країнознавство
	Рекреаційні комплекси
	Організація туризму (Основи туризмознавства)
	Організація туризму (Туроперейтинг)
	Історія туризму
	Рекреалогія
	Туристичні ресурси України

1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1 Географія туризму 4,5 / 162

ЗМ 1.1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму

Тема 1. Географія туризму як наукова дисципліна

Тема 2. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі.

Тема 3. Географія туристських потоків, доходів та витрат

ЗМ 1.2. Туристичне ресурсознавство

Тема 4. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів

Тема 5. Природні туристичні ресурси

Тема 6. Культурно-історичні ресурси туризму

ЗМ 1.3. Географія спеціальних видів туризму

Тема 7. Географія рекреаційних видів туризму

Тема 8. Географія активних видів туризму

Тема 9. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму

Тема 10. Географія ділового туризму

Тема 11. Географія релігійного туризму та паломництва

Тема 12. Географія міського, сільського та екологічного туризму

1.3 Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Освітньо-кваліфікаційні вимоги, описані згідно до галузевих стандартів ОКХ і засобів діагностики (ЗД). Функції, типові вміння і знання, якими повинні володіти студенти внаслідок вивчення дисципліни «Географія туризму» наведені у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 - Освітньо - кваліфікаційні вимоги до підготовки фахівців

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1	2	3
Аналізувати існуючий туристський потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду туризму, користуючись статистичною та плановою документацією та стандартними методиками	виробнича	проектувальна
Проектувати найбільш ефективне використання туристських потоків у часі та просторі на підставі інформації про переміщення та інтенсивність туристських потоків	виробнича	проектувальна
Визначати можливості зарубіжних партнерів щодо розробки турів, використовуючи результати досліджень світового ринку послуг	виробнича	проектувальна

1	2	3
Розробляти проекти нових турів, пропонувати ефективні форми надання туристських послуг, враховуючи потенційний попит споживачів	виробнича	проектувальна

1.4 Рекомендована основна навчальна література

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 252 с.
2. Воскресенский Ю.В. Международный туризм. – М.: ЮНИТИ_ДАНА, 2006. – 255 с.
3. География туризма : Учебник / И.Г. Филипова, В.П. Погодина, Е.А. Лукьянов. – СПб. : Изд. дом «Бизнес - пресса», 2007. – 264 с.
4. География туризма : Учебник под рад. А.Ю. Александровой. - М.: КНОРУС, 2008. – 592 с.
5. Кусков А.С. Туристское ресурсоведение. – М. : Академия, 2008. – 208 с.
6. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.
7. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. - К. 6 Знання, 2008.- 661 с.
8. Романов А.А.Ю Саакянц Р.Г. География туризма : Учебное пособие. – М. : Советский спорт, 2002. – 464 с.
9. Санинская А.А., Кусков А.С., Козырева О.Н., Асташкина М.В., География туризма. – М.: Альфа – М, Инфра – М, 2008. – 432 с.
- 10.Смаль І.В Туристичні ресурси світу. – Ніжин: Видавництво ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.

1.5 Анотація програми навчальної дисципліни

Географія туризму

Метою вивчення дисципліни «Географія туризму» є отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного ресурсознавства, формування світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу. Завданням вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань методології та методики географія туризму, туристичного ресурсознавства та комплексної географічної характеристики спеціалізованих видів туризму, що виступають інформаційною базою для формування програм перебування туристів та розробки спеціалізованих турів. Назви змістових модулів: Теоретичні та методологічні основи географії туризму, Туристичне ресурсознавство, Географія спеціальних видів туризму.

География туризма

Целью изучения дисциплины «География туризма» является получение будущими специалистами сферы туризма профессиональных знаний в сфере теории и методологии географических исследований и туристического ресурсоведения, формирования мировоззрения на территориальную организацию и условия развития специализированных видов туризма в регионах и странах мира. Задачами изучения дисциплины является теоретическая и практическая подготовка будущих бакалавров туризма, профессионалов туристского обслуживания по вопросам методологии и методики географии туризма, туристского ресурсоведения и комплексной географической характеристики специализированных видов туризма, которые являются необходимой информационной базой для формирования программ пребывания туристов и разработки специализированных туров. Названия содержательных модулей: Теоретические и методологические основы географии туризма, Туристическое ресурсоведение, География специальных видов туризма.

Geography of tourism

The purpose of study of discipline «Geography of tourism» is receipt future specialist spheres of tourism of professional knowledges in the field of theory and methodology of geographical researches and tourist resource, formings of world view on territorial organization and terms of development of the specialized types of tourism in regions and world countries. The tasks of study of discipline is theoretical and practical preparation of future bachelors of tourism, professional of tourist service on questions of methodology and method of geography of tourism, tourist resource and complex geographical description of the specialized types of tourism, which are a necessary informative base for forming of the programs tourists and development of specialisation rounds. Names of the rich in content modules: Theoretical and methodological bases of geography of tourism, Tourist resource, Geography of the special types of tourism.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Розподіл обсягу навчальної роботи студента денної форми навчання по дисципліні «Географія туризму» наведено в табл. 2.1

Таблиця 2.1 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних до ECTS – 4,5: у тому числі: Модулів - 1; Змістових модулів – 3; Загальна кількість годин - 162.	Напрям підготовки: 6.140103 «ТУРИЗМ». Галузь знань 1401 «Сфера обслуговування». Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр.	Статус дисципліни: нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 1-й. Лекції – 36 год. Практичні (семінарські) – 36 год. Самостійна робота – 90 год. Вид підсумкового контролю - іспит.

Розподіл обсягу навчальної роботи студента заочної форми навчання по дисципліні «Географія туризму» наведено в табл. 2.2

Таблиця 2.12 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрям, спеціальність, Освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних до ECTS – 4,5: у тому числі: Модулів - 1, Змістових модулів – 3; Загальна кількість годин - 162	Напрям підготовки: 6.140103 «ТУРИЗМ». Галузь знань 1401 «Сфера обслуговування». Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр.	Статус дисципліни: нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 1-й. Лекції – 6 год. Практичні (семінарські) – 10 год. Самостійна робота – 144 год. Контрольна робота – 18 год. Вид підсумкового контролю - іспит.

Структура навчальної дисципліні «Географія туризму» наведена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Структура навчальної дисципліни «Географія туризму»

Спеціальність, спеціалізація, (шифр, аббревіатура)	Всього кредит /годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР	РГР		
6.140103 “Туризм” (денна форма навчання)	4,5/162	1	72	36	36	-	90	-	-	-	1	-
6.140103 “Туризм” (заочна форма навчання)	4,5/162	1	16	6	10	-	144	+	-	-	1	-

У процесі навчання студенти отримають необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських). Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

2.2 Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1 Географія туризму 4,5 / 162

ЗМ 1.1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму.

Тема 1. Географія туризму як наукова дисципліна.

Підходи до визначення туризму та їх географічна інтерпретація : статистичний, функціональний, сутнісний (системний). Туризм як соціо-еколого-економічна система та об'єкт дослідження географічної науки.

Еволюція туризму в контексті географічної науки. Туристський рух, історичні періоди розвитку туристського руху. Еволюція наукових досліджень в царині географії туризму.

Особистісні (людські) та територіальні (географічні) детермінанти туризму. Туристська активність людини та фактори, що її формують. Туристська мотивація. Туристські потреби. Рекреаційні потреби. Психотипи туристів та їх взаємозв'язок з цілями і мотивами туристичної подорожі. Туристська біографія.

Туристичний потенціал території та загальна характеристику його складових елементів. Туристські атракції (туристські, принади). Туристична інфраструктура. Туристичні умови. Туристичні інститути. Туристична інформація.

Система географічних наук в туризмі. Об'єкт, предмет і завдання географії туризму.

Географія туризму та рекреаційна географія: спільні риси та відмінності, Термінологічний апарат географії туризму. Туристська DESTИНАЦІЯ. Класифікація туризму з позицій географічної науки. Форми та види туризму.

Сучасні наукові концепції та моделі в географії туризму. Геопросторові моделі туризму. Моделі туристських переміщень. Модель розкладу відстані. Структурні моделі туризму. Модель територіально-рекреаційної системи. Моделі «відбуття - прибуття». Концепція сталого розвитку туризму.

Тема 2. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі.

Методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території. Накопичення, упорядкування та аналіз географічної інформації для цілей туризму. Джерела інформації географії туризму.

Методи збору географічної інформації. Опис. Запит інформації. Інвентаризація. Опитування. Щоденниковий метод.

Оціночні методи. Інвентаризаційна таблиця. Туристичний паспорт території. Таблиця детермінант. Бальна бонітировка. Система коефіцієнтів та відносних показників. Нормативний метод.

Методи класифікації в географії туризму. Система індикаторів та класифікаційних ознак, що використовується в географії туризму.

Методи типології в географії туризму. Критерії типологічного аналізу території для географії туризму. Метод районування. Структурно-логічні моделі О.Бейдика. Рейтингові методи.

Картографічний метод та форми його використання в географії туризму. Класичні туристичні карти. Туристичні картоїди. Ментальні карти.

Тема 3. Географія туристських потоків, доходів та витрат.

Туристський потік та його географічна характеристика. Основні географічні закономірності функціонування туристських потоків. Регіони і центри, що генерують та регіони і центри, що приймають туристський потік. Класифікація туристських потоків за різними ознаками.

Географічна оцінка туристського потоку. Показники, що визначають обсяги туристського потоку: кількість вибуттів та кількість прибуттів, тривалість перебування. Географія країн та регіонів за середньою тривалістю перебування туристів. Показники, що визначають інтенсивність туристського потоку: інтенсивність прибуттів та вибуттів туристів. Географія країн та регіонів за інтенсивністю прибуттів та вибуттів. Нерівномірність туристських потоків в світі. Показники, що визначають нерівномірність туристського потоку. Географія країн та регіонів з різними значеннями коефіцієнту нерівномірності туристського потоку.

Географічна оцінка туристичних доходів та витрат. Країни «активного» та «пасивного» туризму. Географія країн та регіонів за туристичними доходами та витратами. Туристичне сальдо. Країни та регіони з позитивним та негативним туристичним сальдо.

ЗМ 1.2. Туристичне ресурсознавство

Тема 4. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів.

Підходи до визначення туристичних та туристично-рекреаційних ресурсів. Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристські враження. Властивості туристичних ресурсів.

Підходи до класифікації туристичних ресурсів. Сутнісний підхід до класифікації туристичних ресурсів. Природні та антропогенні ресурси. Підхід П.Дефера: гідром, фітом, літом та антропоном. Класифікація О.Бейдика: природно-географічні, природно-антропогенні, суспільно-історичні, «суперточка-тур», гомогенні, латентні, Типу «координата».

Діяльнісний підхід до класифікації туристичних ресурсів: туристичні блага, туристичні антропогенні ресурси, туристична інфраструктура. Ціннісний підхід: світова природна та культурна спадщина (список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО), національне культурно-історичне і природне надбання, туристичні ресурси місцевого значення. Туристичні ресурси в сучасних світових та національних конкурсах-проектах: «Нові сім чудес світу», «Нові сім природних чудес світу», «Сім чудес України», «Сім природних чудес країни» та ін.

Класифікація туристичних ресурсів та ступенем використання та за обсягами туристських потоків.

Проблеми освоєння та користування туристичними ресурсами. Реєстр туристичних ресурсів. Кадастр туристично-рекреаційних ресурсів. Паспортизацію туристично-рекреаційних ресурсів. Економічна, соціальна та екологічна оцінка туристичних ресурсів. Гранично допустимі щільність та гранично допустиме навантаження.

Тема 5. Природні туристичні ресурси.

Географічна оцінка кліматичних ресурсів. Різновиди кліматичних ресурсів. Характеристика комфортних кліматичних умов: середньодобова температура повітря впродовж певного періоду часу, сніговий покрив, режими ультрафіолетової радіації, іонізації повітря, атмосферного тиску, вологості повітря, опадів, переміщення повітряних: мас. Мікроклімат сольових шахт та печер. Кліматичні курорти та курортні місцевості.

Географічна оцінка бальнеологічних ресурсів. Характеристика мінеральних вод, грязей та озокериту. Бальнеологічні та бальнеогрязьові курорти та курортні місцевості.

Географічна оцінка водних туристичних ресурсів, Характеристика океанів, морів, озер, річок як туристичних ресурсів. Узбережжя, як атрактивна туристична зона. Характеристика та види пляжів. Купальний сезон. Гідрологічні та гідротехнічні водні об'єкти та їх туристична привабливість: аквапарки, водосховища, ставки, водоспади, джерела, витoki річок.

Географічна оцінка біотичних туристичних ресурсів. Туристична привабливість лісів, лісостепу, степу, боліт. Природні ландшафти. Паркові зони, заказники та ботанічні пам'ятки природи як атрактивні туристичні об'єкти. Туристична привабливість представників флори і фауни.

Ресурси природно-заповідного фонду. Географія природних біосферних заповідників, національних природних парків.

Туристична привабливість природно-антропогенних біотичних ресурсів: парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, дендропарки, ботанічні сади, зоологічні парки, акваріуми та океанарії. Мисливські угіддя. Мисливська фауна.

Ландшафтні та орографічні туристичні ресурси. Пейзажна естетика, живописність та різнохарактерність ландшафту. Географічна оцінка рельєфу, як туристичного ресурсу. Туристична привабливість гір, гірських хребтів, височин, низовин, карстових, печер. Ландшафтні парки.

Тема 6. Культурно-історичні ресурси туризму.

Сучасні види культурно-історичних ресурсів. Географія найбільш атрактивних культурно-історичних ресурсів України, Європейського туристичного регіону, світу.

Культурна спадщина як ресурс туризму, її матеріальні і нематеріальні складові. Фактори, що визначають туристський інтерес до культурно-історичних цінностей дестинації.

Географічна оцінка археологічних туристичних ресурсів. Туристична привабливість археологічних пам'яток України, Європейського регіону, світу. Архітектурні туристичні ресурси. Туристична привабливість архітектурних пам'яток України, Європейського туристичного регіону, світу.

Пам'ятки історії та культури. Туристична привабливість музеїв та музеїв-заповідників. Садиби, фортифікаційні споруди, замкові та монастирські комплекси, як ресурси туризму. Історичні міста. Монументальне мистецтво. Техногенні туристичні ресурси.

Етнічні та етнографічні ресурси. Туристський інтерес до етнографічних особливостей населення. Пам'ятки етнографії, що відображають етнічні та культурно-побутові процеси народів дестинації. Етнічна культура. Традиційні промисли та ремесла.

Подієві ресурси. Види подієвих ресурсів та їх географічна характеристика.

ЗМ 1.3. Географія спеціальних видів туризму

Тема 7. Географія рекреаційних видів туризму.

Географічна характеристика купально-пляжного туризму. Інфраструктура купально-пляжного туризму. Географія центрів купально-пляжного туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі.

Географічна характеристика лікувально-оздоровчого туризму. Види лікувально-оздоровчого туризму. Типологія курортів. Географія основних курортів та центрів лікувально-оздоровчого туризму України, Європейського туристичного регіону, світу.

Географічна характеристика розважального туризму, різновиди розважального туризму. Географія центрів розважального туризму України, Європейського туристичного регіону, світу.

Географічна характеристика круїзного туризму. Види круїзів, круїзні судна. Географія центрів, районів розвитку та маршрутів круїзного туризму в світі.

Тема 8. Географія активних видів туризму.

Географічна характеристика гірськолижного туризму. Історій, види та інфраструктура гірськолижного туризму. Географія центрів та регіонів розвитку гірськолижного туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі.

Географічна характеристика дайв-туризму. Види дайвінгу. Інфраструктура дайвінгу. Географія центрів та регіонів розвитку дайв-туризму в Україні, Європейському регіоні, світі.

Географічна характеристика гольф-туризму. Географія центрів та регіонів розвитку гольф-туризму в Європейському туристичному регіоні та світі.

Географічна характеристика екстремального та пригодницького туризму. Водні, наземні, гірські, повітряні та екзотичні види екстремального туризму. Види пригодницького туризму: географія центрів та регіонів розвитку екстремальних, та пригодницьких, видів туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі.

Тема 9. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму.

Географічна характеристика культурно-пізнавального (екскурсійного) туризму. Види культурно-пізнавального туризму. Географія найбільш атрактивних маршрутів та регіонів розвитку культурно-пізнавального туризму.

Географічна характеристика подієвого туризму. Класифікація подієвого туризму. Географія турів, центрів та регіонів подієвого туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі. Перспективи та потенціал розвитку подієвого туризму.

Тема 10. Географія ділового туризму.

Видова структура ділового туризму. Класичні ділові поїздки та MICE-поїздки. Географічна характеристика конгресно-виставкового туризму. Географія центрів та країн розвитку конгресно-виставкового туризму. Характеристика інсентів туризму. Організатори MICE-заходів. Географія центрів ділового туризму в Україні та світі.

Тема 11. Географія релігійного туризму та паломництва.

Підходи до визначення релігійного туризму. Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру. Види, функції та особливості паломництва. Релігійні та культові центри. Релігійні організації. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві, ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі.

Тема 12. Географія міського, сільського та екологічного туризму.

Географічна характеристика міського туризму. Міста як туристичні центри, їх функції та типи. Туристичний потенціал міста. Малі та великі міста – туристичні центри. Туризм в мегаполісах та його географічна оцінка в умовах глобалізації.

Основні підходи до визначення сільського туризму. Моделі організації сільського туризму. Географія розвитку сільського туризму в Україні та світі.

Підходи до визначення та ознаки екологічного туризму. Види екологічного туризму. Об'єкти та інфраструктура екологічного туризму. Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні та світі.

2.2.1 Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів денної форми навчання по дисципліні «Географія туризму» наводиться в табл. 2.4

Таблиця 2.4 - Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів денної форми навчання по дисципліні «Географія туризму»

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Географія туризму.	4,5/162	36	36	-	90
ЗМ1.1 Теоретичні та методологічні основи географії туризму.	1,0/36	8	8	-	20
ЗМ1.2 Туристичне ресурсознавство.	1,5/54	8	8	-	38
ЗМ1.3 Географія спеціальних видів туризму.	2,0/72	20	20	-	32

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів заочної форми навчання по дисципліні «Географія туризму» наводиться в табл. 2.5

Таблиця 2.5 - Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів заочної форми навчання по дисципліні «Географія туризму»

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Географія туризму.	4,5/162	6	10	-	144
ЗМ1.1 Теоретичні та методологічні основи географії туризму.	1,0/36	2	2	-	32
ЗМ1.2 Туристичне ресурсознавство.	1,5/54	2	2	-	50
ЗМ1.3 Географія спеціальних видів туризму.	2,0/72	2	6	-	64

2.2.2 План лекційного курсу

План лекційного курсу з дисципліни «Географія туризму» для денної і заочної форм навчання наводиться в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – План лекційного курсу з дисципліни «Географія туризму» для денної і заочної форм навчання.

Лекція, тема	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
Модуль 1. Географія туризму.	36	6
ЗМ1.1 Теоретичні та методологічні основи географії туризму.	8	2
Тема 1 Географія туризму як наукова дисципліна.	4	0,5
Тема 2. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі.	2	0,5
Тема 3. Географія туристських потоків, доходів та витрат.	2	1
ЗМ1.2 Туристичне ресурсознавство.	8	2
Тема 4. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів.	2	0,5
Тема 5. Природні туристичні ресурси.	4	1
Тема 6. Культурно-історичні ресурси туризму.	2	0,5
ЗМ1.3 Географія спеціальних видів туризму.	20	2
Тема 7. Географія рекреаційних видів туризму.	4	0,5
Тема 8. Географія активних видів туризму.	4	0,5
Тема 9. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму.	4	0,5
Тема 10. Географія ділового туризму.	2	-
Тема 11. Географія релігійного туризму та паломництва.	4	0,5
Тема 12. Географія міського сільського та екологічного туризму.	2	-

2.2.3 План практичних (семінарських) занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань отриманих на лекціях, та під час самостійного вивчення матеріалу дисципліни.

Практичне заняття - форма навчального заняття, спрямованого на формування вмінь та навичок виконання певних видів роботи, зокрема опанування методикою вивчення та характеристики ресурсів для спеціалізованих видів туризму.

За кожною темою викладач проводить семінарське або практичне заняття (табл. 2.7), на якому організує обговорення із студентами питань з тем, визначених робочою навчальною програмою, формує у студентів вміння та навички застосування окремих положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального та групового виконання відповідно сформованих завдань.

Проведення практичних і семінарських занять базується на попередньо підготовленому матеріалі – самостійна робота студента, тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними знаннями та вміннями.

Оцінки, отримані студентом під час практичних і семінарських занять враховуються при виставленні поточної оцінки за змістовими модулями з навчальної дисципліни «Географія туризму»

Таблиця 2.7 – План проведення практичних (семінарських) занять з дисципліни «Географія туризму» для денної і заочної форм навчання

Семінар, практичне заняття	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
Модуль 1. Географія туризму.	36	10
ЗМ1.1 Теоретичні та методологічні основи географії туризму.	8	2
<i>Семінар по темі 1: Фактори, що формують туристську активність в сучасному світі.</i>	2	0,5
<i>Семінар по темі 1: Сучасні наукові концепції та моделі в географії туризму.</i>	2	0,5
<i>Практичне заняття по темі 2: Методи класифікації в географії туризму.</i>	2	-
<i>Практичне заняття по темі 3: Географічна оцінка туристського потоку доходів та витрат.</i>	2	1
ЗМ1.2 Туристичне ресурсознавство.	8	2
<i>Практичне заняття по темі 4: Підходи до визначення та класифікації туристичних ресурсів</i>	2	-
<i>Семінарське заняття по темі 4: Туристичні ресурси в сучасних світових та національних конкурсах-проектах.</i>	2	-
<i>Семінарське заняття по темі 5: Природні туристичні ресурси.</i>	2	1
<i>Семінарське заняття по темі 6: Культурно-історичні ресурси туризму</i>	2	1
ЗМ1.3 Географія спеціальних видів туризму.	20	6
<i>Семінарське заняття по темі 7. Географія рекреаційних видів туризму</i>	4	1
<i>Семінарське заняття по темі 8. Географія активних видів туризму</i>	4	1
<i>Семінарське заняття по темі 9. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму</i>	4	1
<i>Семінарське заняття по темі 10. Географія ділового туризму</i>	2	1
<i>Семінарське заняття по темі 11. Географія релігійного туризму та паломництва</i>	4	1
<i>Семінарське заняття по темі 12. Географія міського сільського та екологічного туризму</i>	2	1

2.2.4 Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Програмою дисципліни «Географія туризму» передбачено виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) лише для студентів заочної форми навчання у вигляді написання контрольної роботи.

Виконання контрольної роботи необхідно для систематизації, закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок по дисципліні. Так само виконання контрольної роботи дозволяє опанувати студентам необхідними навичками при рішенні конкретних завдань по характеристиці туристських ресурсів, сприяє розвитку навичок самостійної роботи й оволодінням методикою аналізу туристського потенціалу території для спеціалізованих видів туризму.

При виконанні контрольної роботи студент повинен продемонструвати вміння в сфері науково-дослідної діяльності, уміння аналізу і синтезу інформаційних матеріалів по темі.

Контрольна робота виконується студентами самостійно протягом вивчення дисципліни із проведенням консультацій з викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу та оприлюдненні результатів роботи шляхом її захисту.

В результаті виконання контрольної роботи студент повинен:

1. Підготувати і належними чином оформити контрольну роботу на задану тематику.
2. Зробити доповідь і захистити основні положення контрольної роботи .

Обсяг у годинах – 18 годин для заочної форми навчання.

Тематика підготовки контрольних робіт з дисципліни «Географія туризму»:

1. Географія та характеристика центрів мисливського туризму в Російському туристському регіоні.
2. Географія та характеристика центрів мисливського туризму в Африканському туристському регіоні.
3. Географія та характеристика найвідоміших музейних міст Європейського туристського регіону.
4. Географія та характеристика музеїв – скансенів в Європейському туристському регіоні.
5. Географічна характеристика центрів купально-пляжного туризму в Європейському туристському регіоні.
6. Географічна характеристика центрів купально-пляжного туризму в Африканському туристському регіоні.
7. Географічна характеристика центрів купально-пляжного туризму в Азіатсько-Тихоокеанському туристському регіоні.
8. Географічна характеристика центрів купально-пляжного туризму в Південно-Американському туристському регіоні.
9. Географічна характеристика центрів купально-пляжного туризму в Карибському туристському регіоні.
10. Географічна характеристика центрів купально-пляжного туризму в Північно-Американському туристському регіоні.
11. Географічна характеристика центрів лікувально-оздоровчого туризму в Західно-Європейському туристському регіоні.
12. Географічна характеристика центрів лікувально-оздоровчого туризму в Центральному та Східно-Європейському туристському регіоні.

13. Географічна характеристика центрів лікувально-оздоровчого туризму в Російському туристському регіоні.
14. Географічна характеристика центрів розважального туризму в Європейському туристському регіоні.
15. Географічна характеристика центрів розважального туризму в Американському туристському регіоні.
16. Географічна характеристика центрів розважального туризму в Африканському туристському регіоні.
17. Географічна характеристика центрів розважального туризму в Близькосхідному туристському регіоні.
18. Географічна характеристика центрів розважального туризму в Азіатсько-Тихоокеанському туристському регіоні.
19. Географічна характеристика центрів розважального туризму в Південно-Азіатському туристському регіоні.
20. Географічна характеристика центрів гірськолижного туризму в Північно-Європейському туристському регіоні.
21. Географічна характеристика центрів гірськолижного туризму в Західно-Європейському туристському регіоні.
22. Географічна характеристика центрів гірськолижного туризму в Східному-Європейському туристському регіоні.
23. Географічна характеристика центрів гірськолижного туризму в Російському туристському регіоні.
24. Географія та характеристика визначних центрів дайв-туризму туризму в світі.
25. Географія та характеристика визначних світових центрів гольф-туризму.
26. Географія та характеристика визначних світових центрів подієвого туризму.
27. Географія центрів культурно-пізнавального туризму Європейського регіону та їх характеристика.
28. Географія центрів культурно-пізнавального туризму Американського регіону та їх характеристика.
29. Географія центрів культурно-пізнавального туризму Азіатсько-Тихоокеанському регіону та їх характеристика.
30. Географія центрів культурно-пізнавального туризму Південно-Азіатського регіону та їх характеристика.
31. Географія центрів культурно-пізнавального туризму Близькосхідного регіону та їх характеристика.
32. Географія та характеристика визначних світових центрів ділового туризму.
33. Географія центрів релігійного туризму у християнстві.
34. Географія центрів релігійного туризму у ісламі.
35. Географія центрів релігійного туризму у буддизмі.
36. Географія центрів релігійного туризму у іудаїзмі.
37. Географія центрів релігійного туризму у індуїзмі.

38. Географія центрів екологічного туризму Африканського регіону та їх характеристика.
39. Географія центрів екологічного туризму Північно-Американського регіону та їх характеристика.
40. Географія центрів екологічного туризму Південно-Американського регіону та їх характеристика.
41. Географія центрів екологічного туризму Європейського регіону та їх характеристика.
42. Географія центрів екологічного туризму Російського регіону та їх характеристика.
43. Географія центрів екологічного туризму Азіатсько-Тихоокеанського регіону та їх характеристика.

2.3 Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння матеріалу дисципліни. Самостійна робота являється інструментом опанування навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота з дисципліни включає такі форми:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- вивчення додаткової літератури та довідкових матеріалів з питання які не були розглянуті на лекціях;
- підготовка до практичних та семінарських занять;
- підготовка до поточного контролю;
- Виконання ІНДЗ (для студентів заочної форми навчання).

Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів наданий в табл. 2.8. і 2.9.

Таблиця 2.8 - Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів денної форми навчання

Зміст	Кількість годин
	Денне навчання
1	2
ЗМ 1.1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму	20
Питання для самостійного опрацювання по темі 1: Географія туризму як наукова дисципліна: 1. Поняття «Туристські потреби» і «Рекреаційні потреби» - спільне і відмінне. 2. Туристські атракції (туристські, принади) 3. Туристична інформація.	2
Підготовка до семінарських занять по темі 1	6
Питання для самостійного опрацювання по темі 2: Методологія та методика географічний досліджень в туризмі: 1. Джерела інформації географії туризму. 2. Методи збору географічної інформації.	2

1	2
Підготовка до практичного заняття по темі 2	4
Питання для самостійного опрацювання по темі 3: Географія туристських потоків, доходів та витрат: 1.Нерівномірність туристських потоків в світі. 2.Показники, що визначають нерівномірність туристського потоку. 3.Географія країн та регіонів з різними значеннями коефіцієнту нерівномірності туристського потоку.	2
Підготовка до модульного контролю	4
ЗМ 1.2. Туристичне ресурсознавство	38
Питання для самостійного опрацювання по темі 4: Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів: 1.Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристські враження. 2. Світова природна та культурна спадщина (список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО). 3. Національне культурно-історичне і природне надбання. 4. Туристичні ресурси місцевого значення.	6
Підготовка до практичного заняття по темі 4	4
Підготовка до семінарського заняття по темі 4	6
Питання для самостійного опрацювання по темі 5: Природні туристичні ресурси: 1. Сутність та розмірність основних показників комфортності кліматичних умов для цілей розвитку туризму: середньорічна, сезонна та добова температура повітря, сніговий покрив, режими ультрафіолетової радіації, іонізації повітря, атмосферний тиск, вологості повітря, опади, переміщення повітряних мас. 2. Сутність та показники характеристик водних об'єктів (океанів, морів, озер, річок) як туристичних ресурсів. 3. Характеристика та види пляжів. 4. Поняття «купальний сезон».	4
Підготовка до семінарського заняття по темі 5	4
Питання для самостійного опрацювання по темі 6: Культурно-історичні ресурси туризму: 1. Садиби, фортифікаційні споруди, замкові та монастирські комплекси видатні зразки монументального мистецтва як привабливі туристичні об'єкти. 2.Техногенні туристичні ресурси. 3. Етнічна культура та етнографічні пам'ятки що відображають культурно-побутові процеси народів дестинації.	6
Підготовка до семінарського заняття по темі 6	4
Підготовка до модульного контролю	4
ЗМ 1.3. Географія спеціальних видів туризму	32
Підготовка до семінарського заняття по темі 7: Географія рекреаційних видів туризму	4
Підготовка до семінарського заняття по темі 8: Географія активних видів туризму	4

1	2
Підготовка до семінарського заняття по темі 9: Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму	4
Підготовка до семінарського заняття по темі 10: Географія ділового туризму	2
Підготовка до семінарського заняття по темі 11: Географія релігійного туризму та паломництва	4
Підготовка до семінарського заняття по темі 12: Географія міського сільського та екологічного	4
Підготовка до модульного контролю	4
Підготовка до підсумкового контролю	6

Таблиця 2.9 - Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів заочної форми навчання.

Зміст	Кількість годин
	Заочне навчання
1	2
ЗМ 1.1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму	32
Питання для самостійного опрацювання по темі 1: Географія туризму як наукова дисципліна: 1.Туристський рух: історичні періоди розвитку туристського руху. 2. Туристська активність людини та фактори, що її формують. 3. Психотипи туристів та їх взаємозв'язок з цілями і мотивами туристичної подорожі. 4.Туристська біографія. 5.Туристські атракції (туристські, принади) 6.Туристична інформація.	12
Підготовка до семінарських занять по темі 1	6
Питання для самостійного опрацювання по темі 2: Методологія та методика географічний досліджень в туризмі: 1.Джерела інформації географії туризму. 2.Методи збору географічної інформації. 3. Туристичні карти і картоїди.	4
Питання для самостійного опрацювання по темі 3: Географія туристських потоків, доходів та витрат: 1.Нерівномірність туристських потоків в світі. 2.Показники, що визначають нерівномірність туристського потоку. 3.Географія країн та регіонів з різними значеннями коефіцієнту нерівномірності туристського потоку.	4
Підготовка до модульного контролю	6
ЗМ 1.2. Туристичне ресурсознавство	50
Питання для самостійного опрацювання по темі 4: Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів: 1.Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристські враження. 2. Світова природна та культурна спадщина (список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО)	8

1	2
3. Національне культурно-історичне і природне надбання. 4. Туристичні ресурси місцевого значення. 5. Туристичні ресурси в сучасних світових та національних конкурсах-проектах. 6. Класифікація туристичних ресурсів та ступенем використання та за обсягами туристських потоків. 7. Гранично допустимі щільність та гранично допустиме навантаження.	
Питання для самостійного опрацювання по темі 5: Природні туристичні ресурси: 1. Сутність та розмірність основних показників комфортності кліматичних умов для цілей розвитку туризму: середньорічна, сезонна та добова температура повітря, сніговий покрив, режими ультрафіолетової радіації, іонізації повітря, атмосферний тиску, вологості повітря, опади, переміщення повітряних мас. 2. Мікроклімат сольових шахт та печер. 2. Сутність та показники характеристик водних об'єктів (океанів, морів, озер, річок) як туристичних ресурсів. 3. Характеристика та види пляжів. 4. Поняття «купальний сезон». 5. Паркові зони, заказники та ботанічні пам'ятки природи як атрактивні туристичні об'єкти. Туристична привабливість представників флори і фауни. 6. Географія природних біосферних заповідників, національних природних парків. 7. Пейзажна естетика, живописність та різнохарактерність ландшафту. 8. Туристична привабливість гір, гірських хребтів, височин, низовин, карстових, печер.	8
Підготовка до семінарського заняття по темі 5	6
Питання для самостійного опрацювання по темі 6: Культурно-історичні ресурси туризму: 1. Фактори, що визначають туристський інтерес до культурно-історичних цінностей дестинації. 2. Туристична привабливість музеїв та музеїв-заповідників. 3. Туристична привабливість археологічних пам'яток України, Європейського регіону, світу. 4. Туристична привабливість архітектурних пам'яток України, Європейського туристичного регіону, світу. 5. Садиби, фортифікаційні споруди, замкові та монастирські комплекси видатні зразки монументального мистецтва як привабливі туристичні об'єкти. 6. Техногенні туристичні ресурси. 7. Етнічна культура та етнографічні пам'ятки що відображають культурно-побутові процеси народів дестинації.	8
Підготовка до семінарського заняття по темі 6	4
Виконання контрольної роботи	8
Підготовка до модульного контролю	6
ЗМ 1.3. Географія спеціальних видів туризму	60

1	2
Підготовка до семінарського заняття по темі 7: Географія рекреаційних видів туризму	6
Підготовка до семінарського заняття по темі 8: Географія активних видів туризму	6
Підготовка до семінарського заняття по темі 9: Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму	6
Підготовка до семінарського заняття по темі 10: Географія ділового туризму	6
Підготовка до семінарського заняття по темі 11: Географія релігійного туризму та паломництва	6
Підготовка до семінарського заняття по темі 12: Географія міського сільського та екологічного	6
Виконання контрольної роботи	10
Підготовка до модульного контролю	6
Підготовка до підсумкового контролю	8

Контрольні запитання для самостійної діагностики:

ЗМ 1.1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму.

Тема 1. Географія туризму як наукова дисципліна.

1. Статистичний, функціональний, сутнісний (системний) підходи в туризмі.
2. Туризм як соціо-еколого-економічна система.
3. Історичні періоди розвитку туристського руху.
4. Еволюція наукових досліджень в царині географії туризму.
5. Фактори, що формують туристську активність.
6. Поняття «туристська мотивація».
7. Відомі категоризації психотипів туристів.
8. Туристичний потенціал широке і вузьке значення. його
9. Складові елементи туристського потенціалу.
10. Туристична інфраструктура: поняття та основні елементи.
11. Туристичні умови: основні відмінності від терміну туристичні ресурси.
12. Місце і роль географії туризму в сучасній туризмології.
13. Об'єкт, предмет і завдання географії туризму.
14. Основні класифікаційні ознаки туризму.
15. Сучасні наукові концепції та моделі в географії туризму.

Тема 2. Методологія та методика географічний досліджень в туризмі.

16. Туристична інформація: джерела та вимоги до неї. Накопичення, упорядкування та аналіз географічної інформації для цілей туризму.
17. Методи збору географічної інформації.
18. Оціночні методи в географії туризму.
19. Методи класифікації в географії туризму.
20. Методи типології в географії туризму.

21. Метод районування.
22. Структурно-логічні моделі О.Бейдика. Рейтингові методи.
23. Картографічний метод та форми його використання в географії туризму.

Тема 3. Географія туристських потоків, доходів та витрат.

24. Основні географічні закономірності функціонування туристських потоків.
25. Регіони і центри, що генерують і що приймають туристський потік.
26. Географічна оцінка туристського потоку по кількість вибуттів.
27. Географічна оцінка туристського потоку по кількість прибуттів.
28. Географія країн та регіонів за середньою тривалістю перебування туристів.
29. Географічна оцінка туристичних доходів: окремі регіони і країни (топ - 10)
30. Географічна оцінка туристичних витрат: окремі регіони і країни (топ - 10)
31. Туристичне сальдо. Країни та регіони з позитивним та негативним туристичним сальдо.

ЗМ 1.2. Туристичне ресурсознавство

Тема 4. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів.

32. Підходи до визначення туристичних ресурсів.
33. Сутнісний підхід до класифікації туристичних ресурсів.
34. Підхід П.Дефера: гідром, фітом, літом та антропоном.
35. Класифікація О.Бейдика: природно-географічні, природно-антропогенні, суспільно-історичні, «суперточка-тур», гомогенні, латентні.
36. Діяльнісний підхід до класифікації туристичних ресурсів:
37. Ціннісний підхід: світова природна та культурна спадщина (список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО), національне культурно-історичне і природне надбання, туристичні ресурси місцевого значення.
38. Туристичні ресурси в сучасних світових та національних конкурсах-проектах: «Нові сім чудес світу», «Нові сім природних чудес світу», «Сім чудес України», «Сім природних чудес країни» та ін.
39. Класифікація туристичних ресурсів та ступенем використання та за обсягами туристських потоків.
40. Реєстр і кадастр туристично-рекреаційних ресурсів.
41. Паспортизація туристично-рекреаційних ресурсів територій.
42. Види оцінок туристичних ресурсів: бальна, економічна, технологічна, екологічна, психолого-естетична.

Тема 5. Природні туристичні ресурси.

- 43. Поняття кліматичних ресурсів та основні показники, що характеризують кліматичні туристські ресурси.
- 44. Характеристика придатності та сучасного використання різних типів клімату для цілей туризму.
- 45. Поняття «кліматичний курорт» та «курортна місцевість».
- 46. Поняття та основні складові курортних ресурсів: бальнеологічні ресурси (мінеральні і термальні води, їх типи), грязі, озокерит.
- 47. Бальнеологічні та бальнеогрязьові курорти та курортні місцевості.
- 48. Водні туристичні ресурси: їх склад та характеристики, основні географічні риси.
- 49. Біотичні туристичних ресурсів: їх склад та характеристики, основні географічні риси.
- 50. Об'єкти природно-заповідного фонду як туристичний ресурс.
- 51. Географія природних біосферних заповідників, національних природних парків.
- 52. Туристичні ресурси мисливських угідь. Географія мисливського туризму в світі.
- 53. Геоморфологічні туристичні ресурси їх склад, характеристики та географія.

Тема 6. Культурно-історичні ресурси туризму.

- 54. Культурна спадщина як ресурс туризму, її матеріальні і нематеріальні складові.
- 55. Види культурно-історичних ресурсів.
- 56. Археологічні туристичні ресурси регіонів світу та України.
- 57. Архітектурні туристичні ресурси регіонів світу та України. .
- 58. Музеї та музеї-заповідники – географія музейних міст в світі та Україні.
- 59. Світові історичні міста їх характеристики.
- 60. Світова культурно-історична спадщина ЮНЕСКО: географічна характеристика.
- 61. Етнографічні ресурси: сутність та складові. Географія музеїв – скансенів в світі та Україні.
- 62. Події ресурси, їх види та географічна характеристика.

ЗМ 1.3. Географія спеціальних видів туризму

Тема 7. Географія рекреаційних видів туризму.

- 63. Географія центрів купально-пляжного туризму в туристичних регіонах світу і в Україні.
- 64. Географія лікувально-оздоровчого туризму в туристичних регіонах світу і в Україні.

65. Географія центрів розважального туризму в туристичних регіонах світу і в Україні.

66. Географія районів розвитку круїзного туризму в світі.

Тема 8. Географія активних видів туризму.

67. Географія центрів розвитку гірськолижного туризму в світі та Україні.

68. Географія центрів та регіонів розвитку дайв-туризму в світі та Україні.

69. Географія центрів розвитку гольф-туризму в регіонах світу.

70. Географічна характеристика екстремального та пригодницького туризму в Україні та регіонах світу.

Тема 9. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму.

71. Географія та характеристика центрів культурно-пізнавального туризму в туристських регіонах світу та в Україні.

72. Географія центрів подієвого туризму в світі та Україні.

Тема 10. Географія ділового туризму.

73. Видова структура ділового туризму: MICE.

74. Географія центрів ділового туризму в туристських регіонах світу та в Україні.

Тема 11. Географія релігійного туризму та паломництва.

75. Види релігійного туризму.

76. Географія центрів релігійного туризму у християнстві.

77. Географія центрів релігійного туризму у ісламі.

78. Географія центрів релігійного туризму у буддизмі.

79. Географія центрів релігійного туризму у іудаїзмі.

80. Географія центрів релігійного туризму у індуїзмі.

Тема 12. Географія міського, сільського та екологічного туризму.

81. Міста як туристичні центри, їх функції та типи.

82. Світові туристичні міста – мегаполіси їх характеристика.

83. Визначення та види сільського туризму.

84. Географія розвитку сільського туризму в Україні та світі.

85. Підходи до визначення та ознаки екологічного туризму.

86. Види екологічного туризму.

87. Об'єкти та інфраструктура екологічного туризму.

88. Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму в туристичних регіонах світу та в Україні.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи викладача.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

1. За засвоєнням теоретичного матеріалу:
 - консультації індивідуальні (запитання-відповідь);
 - консультації групові (розгляд типових прикладів - ситуацій).
2. За засвоєнням практичного матеріалу:
 - консультації індивідуальні та групові.
3. Для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
 - захист виконаних робіт;
 - підготовка відповідей на семінарі;
 - підготовка реферату по одній з проблемних тем дисципліни.

Методики активізації процесу навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Географія туризму» з метою активізації навчально – пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування активних методів навчання, міні-лекцій, кейс-методів, робота в малих групах (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 - Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання з дисципліни «Географія туризму» для денної і заочної форм навчання.

Методики активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
Проблемні лекції (ПЛ) спрямованні на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розміркування, яке відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.	Теми 2, 3, 4
Міні-лекції (МЛ) характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень.	Тема 1
Робота в малих групах	Практичне заняття з тем 2 та 4
Презентація	Семінарські заняття по темам 4, 7-12

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється в:

- високій мотивації студентів;
- закріпленні теоретичних знань на практиці;
- підвищенні самосвідомості студентів;
- виробленні здатності ухвалювати самостійні рішення;
- виробленні здібності до колективних рішень;
- виробленні здібності до соціальної інтеграції;
- придбанні навичок вирішення конфліктів;
- розвитку здібностей до компромісів.

2.4 Система контролю знань студентів

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни «Географія туризму».

Перевірка і оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи студента на практичних (семінарських) заняттях;
- оцінювання виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (для заочної форми навчання);
- проведення проміжного контролю (опитування або письмові міні-завдання);
- проведення модульного контролю (тестування та виконання завдань самостійної роботи);
- проведення підсумкового контролю: складання іспиту.

Засоби контролю та структура залікового кредиту по дисципліні для денної форми навчання представлена у таблиці 2.11, для заочної форми навчання у табл. 2.12

Таблиця 2.11 - Засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни «Географія туризму» для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1.	15
Робота на практичних (семінарських) заняттях	10
Тестування	5
ЗМ 1.2.	15
Робота на практичних (семінарських) заняттях	10
Тестування	5
ЗМ 1.3.	30
Робота на практичних (семінарських) заняттях	20
Тестування	10
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Екзамен	40
Всього за модулем 1	100 %

Таблиця 2.12 - Засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни «Географія туризму» для студентів заочної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1.	15
Тестування	15
ЗМ 1.2.	15
Тестування	15
ЗМ 1.3.	30
Тестування	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Виконання контрольної роботи	20
Екзамен	20
Всього за модулем 1	100 %

Загальна оцінка за змістові модулі (ЗМ 1.1, 1.2, 1.3) складається з поточних оцінок, яку студент отримує під час практичних (семінарських) занять, виконання завдань для самостійної роботи та підсумкового тестування з тем модулю.

Загальна (модульна) оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок за змістові модулі та оцінки за результатами підсумкового іспиту.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента по вивченню програмного матеріалу дисципліни;
- підготовка до практичних занять;
- виконання самостійної роботи.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних (семінарських) заняттях

Оцінювання знань студента на практичних (семінарських) заняттях проводиться по 5-ти бальній шкалі за такими критеріями:

1. Розуміння, ступень засвоєння теорії та методології проблеми, що розглядається;
2. Ступінь засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;
3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із матеріалами періодичних фахових видань та інформаційних мереж, що розглядаються;
4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, що винесені на розгляд в аудиторії;
5. Логіка, структура, стиль викладення матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та роботи висновки.

При оцінюванні практичних завдань та завдань до самостійної роботи увага приділяється не тільки якості їх виконання але й своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання – контрольної роботи (для заочної форми навчання)

Контрольна робота оцінюється за такими параметрами:

- Оформлення роботи;
- Відповідність темі та актуальність змісту;
- Захист контрольної роботи.

Проведення контролю за змістовими модулями

Контроль ЗМ здійснюється та оцінюється за такими складовими: лекційна частина, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота студента. Контроль за ЗМ проводиться після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та виконано практичні (семінарські) завдання в межах кожного з трьох ЗМ. Для проведення контролю за всіма змістовними модулями використовується тестування та урахування роботи студента на заняттях.

Тестові завдання містять запитання одиничного та множинного вибору, завдання на знаходження відповідності, завдання по визначенню послідовності, відкриті питання різного рівня складності.

Проведення підсумкового контролю (іспит)

Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з контролю знань за змістовими модулями. Іспит здійснюється в письмовій формі у вигляді тестових завдань.

Шкала перерахунку результатів перевірки знань, вмінь та навичок студентів надається у табл. 2.13

Таблиця 2.13 - Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 91 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	81 – 90 включно
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	71 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	61 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	51 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно* – з правом повторної перездачі	FX	26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідне повторне вивчення дисципліни	F	від 0 – 25 включно

2.5 Інформаційно-методичне забезпечення

Інформаційно-методичне забезпечення по дисципліні «Географія туризму» наведено в табл. 2.14.

Таблиця 2.14 - Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література	
1.Бабкин А.В. Специальные виды туризма. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 252 с.	ЗМ 1.3
2.Воскресенский Ю.В. Международный туризм. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 255 с.	ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
3.География туризма : Учебник / И.Г. Филипова, В.П. Погодина, Е.А. Лукьянов. – Спб. : Изд. дом «Бизнес - пресса», 2007. – 264 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
4.География туризма : Учебник под рад. А.Ю. Александровой. - М.: КНОРУС, 2008. – 592 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
5.Кусков А.С. Туристское ресурсоведение. – М. : Академия, 2008. – 208 с.	ЗМ 1.2
6.Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
7.Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. - К. 6 Знання, 2008.- 661 с.	ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
8. Романов А.А. География туризма: Учебное пособие / А.А. Романов, Р.Г. Саакянц – М. : Советский спорт, 2002. – 464 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
9.Санинская А.А., Кусков А.С., Козырева О.Н., Асташкина М.В., География туризма. – М.: Альфа – М, Инфра – М, 2008. – 432 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
10. Смаль І.В Туристичні ресурси світу. – Ніжин: Видавництво ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
2. Додаткові джерела	
Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України : методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: ВПЦ «Київ. Ун-т», 2001. – 395 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
География международного туризма: Зарубежные страны: Учеб. пособие / Авт. – сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. – Мн. : Аверсэв, 2004. – 252 с.	ЗМ 1.3
География международного туризма: Страны СНГ и Балтии: Учеб. пособие / Авт. – сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. – Мн. : Аверсэв, 2004. – 252 с.	ЗМ 1.3
Истомин В.И. Страны мира: справочник туроператора и туриста / В.И. Истомин, Б.Т. Лагутенко. – М. : Советский спорт, 2000. – 224 с.	ЗМ 1.3
Окладникова Е.А. Международный туризм. География туристских ресурсов / Е.А. Окладникова. - М. : Наука 2002. – 384 с	ЗМ 1.2

1	2
Рутинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.	ЗМ 1.3
Самойленко А.А. География туризма. - Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 368 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
Христов Т.Г. Религиозный туризм. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 288 с.	ЗМ 1.3
3. Методичне забезпечення	
1. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання з дисципліни «Географія туризму» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6. 140103 «ТУРИЗМ», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» / Укл. Покоłodна М.М., І.Л. Полчанінова – Харків: ХНАМГ, 2011. – 24 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
2. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання з дисципліни «Географія туризму» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6. 140103 «ТУРИЗМ», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» / Укл. Покоłodна М.М., І.Л. Полчанінова – Харків: ХНАМГ, 2011. – 24 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
3. Конспект лекцій з дисципліни «Географія туризму» для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.140103 «ТУРИЗМ», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» / Укл. Покоłodна М.М., І.Л. Полчанінова – Харків: ХНАМГ, 2011. – 120 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
4. Ресурси мережі Інтернет	
www.tourism.gov.ua – Офіційний сайт департаменту туризму Міністерства культури і туризму України	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
www.world-tourism.org. - Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
www.tourlib.columb.net - Каталог туристських сайтів	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
www.tourlib.net – Електронна бібліотека туристської літератури	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма навчальної дисципліни
«Географія туризму» (для студентів I курсу денної і заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.140103
«ТУРИЗМ», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування»)

Укладач: Покоłodна Марія Миколаївна
Полчанінова Ірина Леонідівна

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *І. О. Храпко*

План 2012, поз. 378 Р

Підп. до друку 24.01.2012 р.	Формат 60x84/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 2,0
Тираж 10 пр.	Зам. № 8178

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.